

PALEONTOLOJİK BULGULARIN IŞIĞINDA İZMİT KANALI VE TARİHÇESİ

Engin Meriç

Moda, Hüseyin Bey Sokak No: 15/4, 34710 Kadıköy, İstanbul

(anazik@cu.edu.tr)

ÖZ

“Osman Gazi Köprüsü” için 1990 yılında yapılan sondajların incelenmesi sonucunda ortaya çıkan paleontolojik verilere göre Karadeniz ve Marmara Denizi arasında Sakarya Nehri, Sapanca Gölü ve İzmit Körfezi üzerinden doğal olarak gerçekleşen bir bağlantının varlığı kanıtlanmıştır. Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı tarafından belirtildiği üzere söz konusu bu güzergâh üzerinde Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Karadeniz bağlantısı olmaksızın, bir su yolu projesi düşünülmüş ve 6 kez işleme geçilmiştir.

“Osman Gazi Köprüsü” için çalışmalar 26 yıl önce başlamıştır. Köprü için yapılmış 9 derin sondaja ait örnekler üzerinde yürütülen araştırmalar, 5’i yabancı olmak üzere, farklı alanlarda çalışan 42 bilim insanı tarafından 4 yılı aşkın sürede gerçekleştirilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar 27 bölümden oluşan 355 sayfalık bir kitap “İzmit Körfezi Kuvaterner İstifi” adı ile 1995 yılı sonunda bilim dünyasına sunulmuştur. Kitapta yer alan muhtelif çalışmalar günümüze kadar 450’nin üzerinde atıf almıştır. Söz konusu köprü projesi kapsamında yakın geçmişte yapılan güncel sondajlardan elde edilen yeni veriler de aynı sonuçları kuvvetli bir şekilde desteklemektedir. 1995 yılında tamamlanan İzmit Körfezi sondaj çalışmalarından elde edilen paleontolojik bulgular dikkate alınarak, ilk kez 1997 tarihinde, Aşağı Sakarya Vadisi, Sapanca Gölü ve İzmit Körfezi arasında Kuvaterner döneminde 800000 ile 80000 yılları arasında 5 kez doğal olarak açılıp-kapanan İzmit Kanalı’nın varlığı belirlenmiştir.

1- Bununla ilgili olarak 1997 yılında Ankara’da düzenlenen Marmara Denizi Araştırmaları, Workshop-III’de “Gelecek için geçmişe dönüş” başlığı altında sunulan tebliğ ile konu ilk kez gündeme getirilmiştir. 2- 1997 yılı 20-23 Ekim’de, “Back to the past for the future” başlığı ile Salt Lake City, Utah, A.B.D.’de düzenlenen The Geological Society of America, Annual Meeting’de uluslararası bilim dünyasına sunulmuştur. 3- 1998 Şubat ayı başında KAP (Kuzeybatı Anadolu Projesi) olarak 9. Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel Bey’e takdim edilmiştir. 4- Konu Denizcilik Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı, Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarlığı, İzmit Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Sakarya Belediye Başkanlığı’na da iletilmiştir. 5- Çeşitli dergilerde 10’dan fazla makale yayınlanmıştır. 6-2002 yılı Genel Seçimleri öncesi “Yeni İzmit Kanalı Projesi” Doğru Yol Partisi tarafından hazırlanan “Hükümet Programı”na alınmıştır. 7-DPT tarafından kabul edilerek 22.01.2005 tarihinde 81 ilin vali ve belediye başkanları ile akademisyenlerin katılmış olduğu “5. Türkiye Sorunları’nın Çözüm Konferansı”nda belirlenmiş olan “Türkiye’nin geleceğine yönelik 10 proje” arasında yer almıştır. 8-Ayrıca TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü’nün 17 Haziran 2009 tarih ve B.16.0.THS.0.10.03.00/15995 sayılı yazısında belirtildiği üzere “Yeni İzmit Kanalı Projesi” konusu ile ilgili olarak “Kayıt Tescil Belgesi” alınmıştır. 9-Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı tarafından ortaya konulan ayrıntılı bilgiler, “Belleten Dergisi” Cilt 4, Sayı 14-15, Nisan-Temmuz 1940 tarihli çalışmasından alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sakarya Nehri, Sapanca Gölü, İzmit Körfezi, İzmit Kanalı

İZMİT CHANNEL AND ITS HISTORY IN THE LIGHT OF PALEONTOLOGICAL FINDINGS

Engin Meriç

Moda, Hüseyin Bey Sokak No: 15/4, 34710 Kadıköy, İstanbul

(anazik@cu.edu.tr)

ABSTRACT

A naturally occurred connection between the Black Sea and the Sea of Marmara through Sakarya River, Sapanca Lake and Gulf of İzmit has been proven according to findings of the drills taken for "the Osman Gazi Bridge" in 1990. As mentioned by Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, during the Ottoman Empire a waterway without a Black Sea connection has been suggested on the route and has been attempted six times.

Field work for "Osman Gazi Bridge" has been started 26 years ago. Samples belonging to nine deep drills made for the bridge have been investigated by 42 scientists, 5 of which were foreigners, in four years. In 1995, the results were compiled in the book "Quaternary sequence in the Gulf of İzmit", which has 27 chapters and 355 pages. Until now, the articles included in the book have been cited more than 450 times. New data obtained from the recent drills made in the frame work of the bridge project strongly have supported the previous results. In 1997, considering the paleontological findings of the Gulf of İzmit drills, which were completed in 1995, it has been indicated that İzmit Channel naturally opened and closed five times during Quaternary, between 800000 and 80000 years.

1- Regarding this information, the subject has been presented for the first time with the abstract titled "Back to the past for the future" (in Turkish), in Sea of Marmara Researches Workshop-III, which was held in Ankara in 1997. 2- It was presented to the international scientific community during The Geological Society of America, Annual Meeting, which was held in Salt Lake City, Utah (USA) in 20-23 October 1997, with the abstract titled "Back to the past for the future". 3- In February 1998, it was proposed as KAP (Kuzeybatı Anadolu Projesi, Northwestern Anatolia Project) to 9th President of the Republic Mr. Süleyman Demirel. 4- The subject was also proposed to Undersecretariat of Maritime Affairs, Undersecretariat of DPT (State Planning Organization), Undersecretariat of Ministry of Transportation İzmit Metropolitan Municipality and Sakarya Municipality. 5- More than 10 articles were published in various journals. 6- Before the general elections in 2002, "New İzmit Channel Project" was taken to the "Government Program" prepared by the Doğru Yol Party. 7- It was accepted by DPT and in 22.01.2005 it was proposed as one of the "10 projects for Turkey's future" in "5th Solutions of Turkey's Problems Conference" to which governors and mayors of the 81 cities and academicians attended. 8- Besides, a "Registration Certificate" related to "New İzmit Channel Project" was acquired from TR Ministry of Culture and Tourism, General Directorate of Copyrights and Cinema (date: 17 June 2009, Article no: B.16.0.THS.0.10.03.00/15995) 9- Detailed information given by Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, were quoted from his work published in "Belleten Dergisi" Volume 4, issue 14-14, April-July 1940.

Keywords: Sakarya River, Sapanca Lake, Gulf of İzmit, İzmit Channel